

Pentru Onoare! Pentru Patrie! Pentru Tricolor!

Nr. 5 (592)
mai 2014

Oastea Moldovei

PUBlicație EDITATĂ DE MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

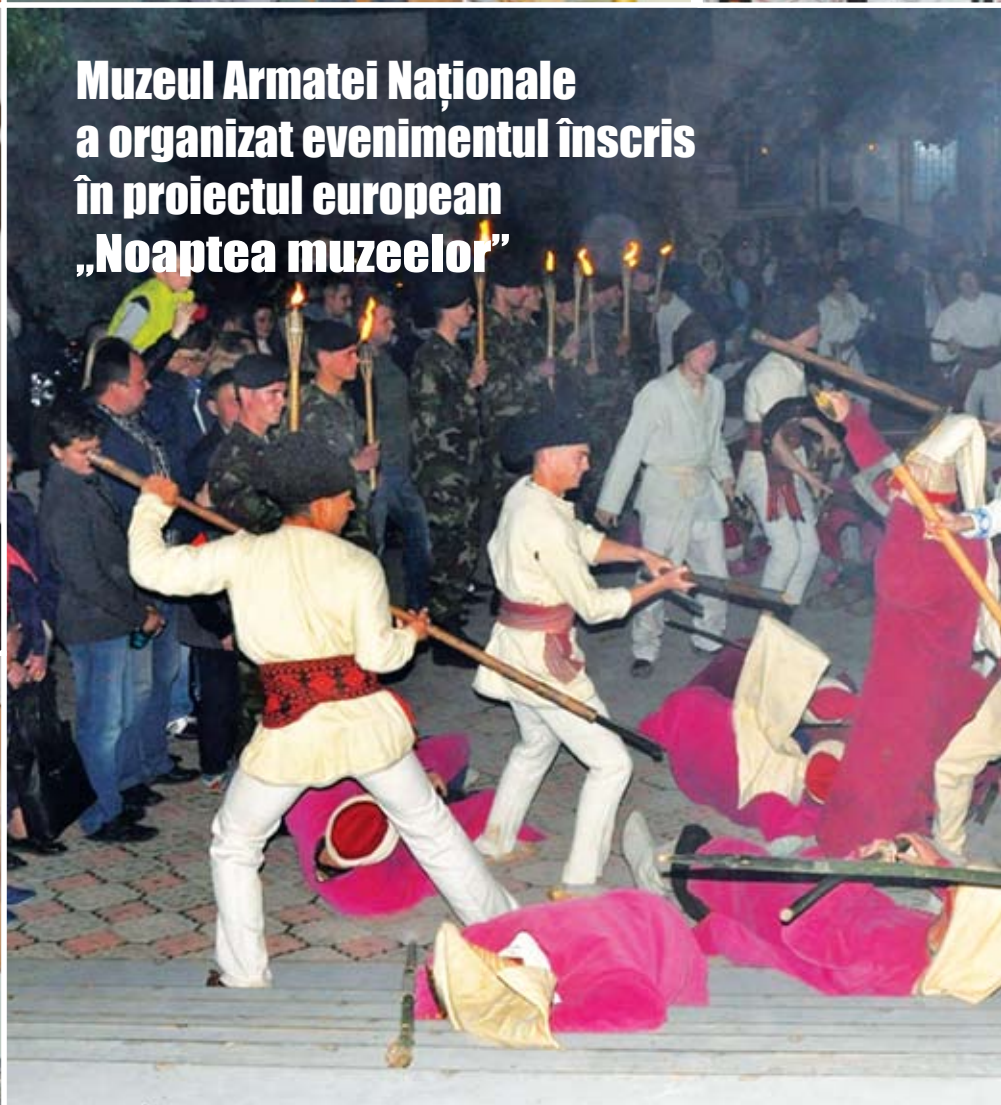
oastemoldovei@army.md

Rafale în centrele de instrucție

**Poligoanele armatei testează capacitățile
și abilitățile militarilor în termen și pe contract**

Citiți pag. 4-5, 12-14

Muzeul Armatei Naționale a organizat evenimentul înscris în proiectul european „Noaptea muzeelor”

Vizitatorii muzeului au urmărit un spectacol cultural-artistic de excepție, cu intervenții teatrale, recitaluri de muzică, demonstrații de scrimă și lupte cu spade. Noaptea Europeană a Muzeelor este un eveniment de succes inițiat de

Ministerul Culturii și Comunicării din Franța și aflat deja la a zecea ediție. Evenimentul este patronat, în mod tradițional, de Consiliul Europei, de UNESCO și de Consiliul Internațional al Muzeelor (ICOM).

Cuprins

Munca pe care ați depus-o a fost apreciată	2
„Oastea” ce scrie despre Oaste!	3
Cînd primul cartuș părăsește țeava armei	4
Onor pentru pacificatorii ONU	6
Sergenți mai buni – armată mai profesionistă	8
COMANDA MISIUNII:	
Un concept american aplicabil în Armata Națională	10
Trageri cu „răsunet” tactic la Bălți	12
Cinste și onoare eroilor	15
Acolo unde i-a fost chemarea inimii	16
Iar afară... ploaia	18
Masacrul militarilor polonezi de la Katyn	20
40 de ani și-o singură... profesie	22
Consultație juridică	24

Centrul mass-media militară

Şef Centrul mass-media militară –
redactor-şef locotenent-colonel Ion VULPE, tel. 022-252-252

Locţiitor-şef Centrul mass-media militară maior Sergiu LECA, tel. 022-252-047

Echipa redacţională:

căpitan Inga RADVAN
locotenent major Natalia ANDRONACHI
locotenent Dmitrii VOSIMERIC
plutonier adjutant Vitali IOVU
Angela MUNTEANU
Ecaterina RUSSU
Larisa ȚIBULEAC
oasteamoldovei@army.md

tel. 022-252-045, 022-252-047

Secția TV/Radio:

căpitan Denis ROTARU
sergent inferior Laurențiu-Vlad GROSU
Mihai DASTIC
Marina BOTNARIUC
ladatorie@army.md
scutulpatriei@army.md
tel. 022-252-019

Materialele publicate
de „OASTEA MOLDOVEI” reflectă
opinia autorilor care s-ar putea să nu
exprime poziția redacției. Reluările
din „OASTEA MOLDOVEI” trebuie să
conțină trimiterile la sursă.

„Oastea Moldovei (Revistă)”-
ISSN 1857-3703

Secția rețele socializare:

Locotenent Natalia GANU
Diana MOISA
Liuba VICOL
tel. 022-252-021

Centrul mass-media militară or. Chișinău, șoseaua Hincești, 84

Î. S. Firma Editorial-Poligrafică „Tipografia Centrală”,
MD-2068, Chișinău, str. Florilor, 1
Tel.: 022-49-31-46, 022-43-03-67, 022-43-03-60
E-mail: tipar@mtc.md

27 mai 1992 - ziua fondării publicației „Oastea Moldovei”

Munca pe care ați depus-o a fost apreciată

Domnule redactor,

vă scrie soldatul Mihail Ion Bria. Prin această scrisoare vreau să vă mulțumesc personal dumneavoastră, dar și echipei redacționale pentru materialele publicate în revista „Oastea Moldovei”. Vreau să vă spun cu toată inima că dumneavoastră împreună cu această echipă de profesioniști nu sunteți singuri și cineva vă apreciază. Munca pe care ați depus-o a fost apreciată și înțeleasă chiar și în cel mai îndepărtat loc al Moldovei. Vă mulțumesc.

Transmiteți mulțumiri echipei redacționale, și în special doamnelor Inga Radvan, Ecaterina Russu, Natalia Andronachi și domnului Dmitrii Vosimeric, din partea ostașului care se mîndrește cu ei, pentru munca depusă zi de zi. Acest lucru pe care-l faceți este bun și patriotic. Din materialele publicate, am aflat despre Ministerul Apărării și toți subalternii săi. Am aflat despre șase contingente de profesioniști, genști, infanteriști în misiunile post-conflict de restabilire din Irak, despre cei care promovează securitatea și pacea sub egida OSCE și ONU pe orice țărîm.

Sînt numeroase programele reușite la care Moldova face parte: Parteneriatul pentru Pace, Conceptul Capabilității Operaționale, Inițiativa Operațiunii Globale pentru Pace, Departamentul de Operațiuni de Menținere a Păcii al Națiunilor Unite etc. Acestea reflectă o competență utilă pentru orice militar în parte, indiferent de grad. Datorită muncii dumneavoastră, eu, ca civil și mai apoi ca ostaș al Armatei Naționale, am învățat și am acumulat informații despre meseria militară. Meritați respect pentru răspîndirea ecoului militar prin toată țara. Citind articolele despre istoria neamului nostru, s-a trezit în mine simțul de patriot, ca mai apoi să jur credință Patriei.

Benevol am venit la armată ca să mă încadrez în această structură de forță, în luna iulie 2013. După cursul de pregătire din Brigada I Infanterie Motorizată „Moldova”, am fost detașat în Batalionul I de Infanterie Independent din satul Coșnița, raionul Dubăsari. Am ales această unitate din Zona de Securitate din propria inițiativă.

Aici am văzut realitatea și am acumulat experiență proprie pentru menținerea păcii în zonă. Am fost foarte mulțumit cum acționează militarii moldoveni la posturi, sînt adevărați profesioniști. Personal, domnule locotenent-colonel Vulpe, puteți veni la noi în vizită, împreună cu echipa de reporteri de la Centrul mass-media militară, ca să vedeți ce se întîmplă în Zona de Securitate și cum activăm noi. Sînt foarte mîndru și bucuros că în țară avem așa oameni, jurnaliști militari, care ne reflectă destinul militar.

Pe viitor, voi opta pentru Academia Militară „Alexandru cel Bun”. Pentru un viitor ofițer apărarea țării este o datorie sfîntă față de popor, fiindcă noi, militarii, avem doar o singură profesie – apărarea Patriei.

„Oastea” ce scrie despre Oaste!

În armată, luna mai este perioada în care s-au format mai multe unități militare și instituții ale Ministerului Apărării

Militarii Regimentului de Rachete Antiaeriene (fosta brigadă) au constituit, în vara de foc a anului 1992, scutul de protecție a tinerei democrații din Republica Moldova. Un argument decisiv în luptele de la Nistru a aparținut și aviatorilor din Brigada de Aviație de la Mărculești (actualmente Baza de Aviație), care, abia reveniți în Patrie, au schimbat „aripile” pașnice pe cele de război.

Angajații Centrului de Pregătire a Specialiștilor (fostul DOSAAF) nu au ezitat să pună umărul atît la modelarea infrastructurii armatei, alta decît cea sovietică, cît și la suportul real al unităților militare.

Deși mai tîrziu în ani, dar tot în luna mai, s-au pus bazele unității care astăzi constituie Batalionul 22 Menținere a Păcii, cu pacificatorii care au adus respect pentru tricolorul țării în cele mai diferite puncte geografice ale lumii.

Cu riscul de a fi învinuit de lipsă de modestie, aș vrea să cred că șirul acestor structuri ale Armatei Naționale, care și-au demonstrat credința și devotamentul pentru țară, ar putea fi continuat și cu publicația „Oastea Moldovei”. „Ochii și urechile”

armatei, permisă fie-mi expresia, își au începutul tot din acel an, dificil pentru țară și cetățeni, cînd o grupă de entuziaști (respect pentru curajul și determinarea lor) au făcut loc în tranșeele libertății și pentru „foaia volantă” ce le vorbea ostașilor despre „Onoare, Patrie și Tricolor”. Ulterior, de acolo a continuat ziarul „Oastea Moldovei”, cel care, ajuns la cea de-a 22-a aniversare, a îmbrăcat ținuta unei reviste, care, sperăm noi, cei ce semnăm articolele, atrage cititorul nu doar prin nuanțe cromatice.

Ajunși fiind la această vîrstă a maturității publicației, alături de istoria dezvoltării Armatei Naționale, sigur că ne dorim mult zgomot de șenile și rafale în centrele de instrucție, acolo unde feciorii destoinici ai acestui neam învață arta războiului pentru a proteja pacea. Ne dorim subiecte în care să vorbim despre militarii noștri în exercițiile multinaționale, ne dorim reportaje în care să vă prezentăm efortul geniștilor în securizarea vieții cetățenilor și, cu certitudine, ne dorim mulți, foarte mulți cititori!

Locotenent-colonel Ion VULPE

... Nu în fiecare zi pornești la bordul unei blindate militare de asemenea tonaj”.

Militarului în termen Mihail BOTEZATU

Cînd primul cartuș părăsește țeava armei...

O filă de neuitat din cartea vieții ostășești

Nu e cum era pe vremuri... Astăzi se îndeplinește în țară, durează douăsprezece luni de zile și se pune accent mare pe condiția ostașului.

De jumătate de an, trăiesc fiecare zi intens cu deșteptarea, alinierea pe platou și ore bune de instruire. Sub directă îndrumare a instructorilor, soldații deprind micile și marile secrete ale artei militare, detalii ce nu se conțin în materialele de studiu, ci se însușesc în cadrul ședințelor practice și în poligoanele de instrucție, prin transfer de experiență de la superiori la efectivul din subordine.

I-am surprins cu un zîmbet ușor strecurat pe față – satisfacția de la obținerea a ceea ce și-au dorit cel mai mult. Timp de două săptămîni, militarii în termen din Brigada de Infanterie Motorizată „Ștefan cel Mare” au executat activități de pregătire specifice armei de luptă la baza de instruire Bulboaca, în perimetrul unde în mod deloc inopinat își dau întâlnire tendința și realitatea.

Au pășit în poligon cînd soarele era mai generos. Ajunși în sectorul de trageri, militarii în termen s-au mobilizat în semicercuri la diferite puncte de instruire. Urmărindu-le fiecare pas, ți se par a fi personaje desprinse din paginile regulamentelor militare care descriu în detaliu etapele pregătirii unei ședințe de trageri cu armamentul din dotare.

Pe o parte a cîmpului de luptă era pregătită cu mare atenție muniția pentru trageri. Tragerile în țintă au urmat cursul firesc, într-un cadru organizatoric bine echilibrat, fără incidente. Fiecare comandă a însoțit o acțiune realizată cu cea mai mare grijă, militarii cunoscîndu-și foarte bine rolul și locul în cadrul grupurilor, iar interesul și ne-

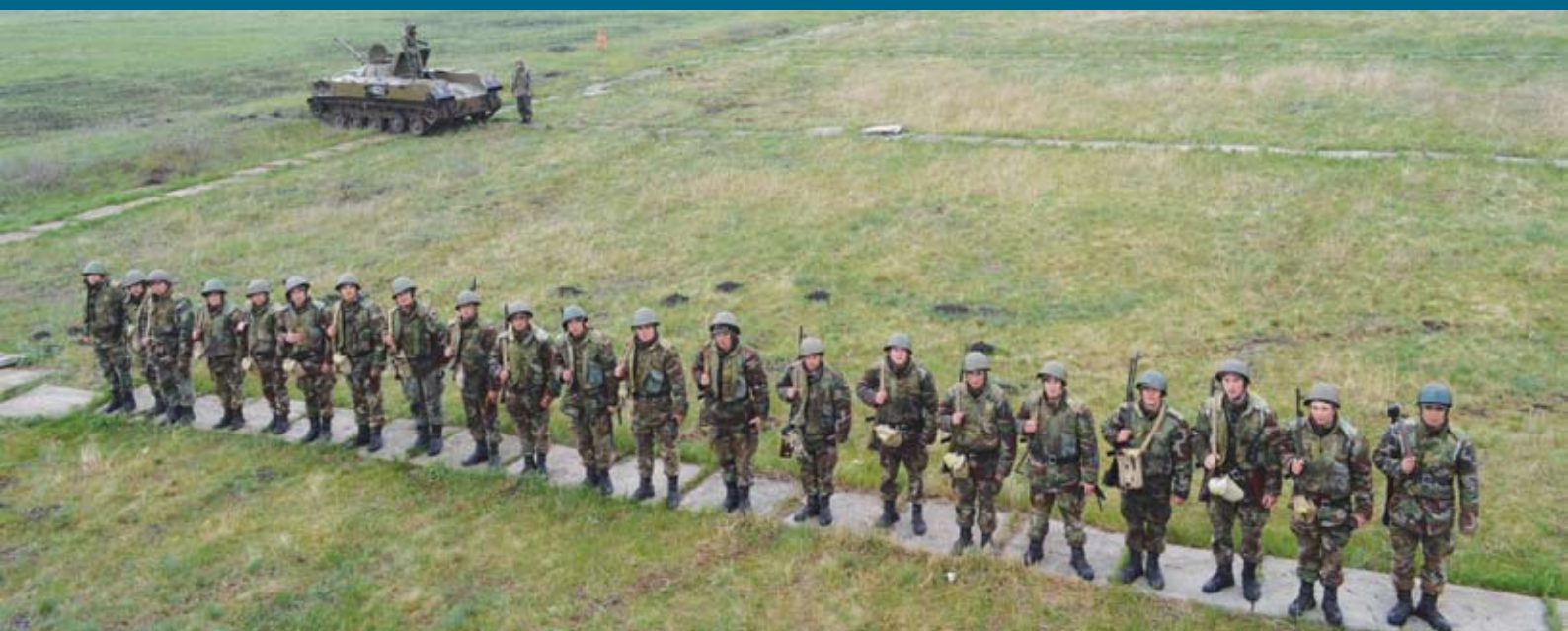
răbdarea au servit drept generatoare ale întreg exercițiului.

La comanda „Foc!”, primul cartuș a părăsit țeava armei. Satisfacția ce se așterne în momentele următoare pe chipul fiecăruia este garanția lucrului bine făcut, încununarea pregătirii și muncii asidue depuse în sălile de instrucție.

Unii mai stîngaci, alții mai siguri pe forțele proprii ascultau cu mare atenție comanda. După care proaspeții țintași raportau superiorilor despre finisarea tragerilor și predau munițiile.

Efortul și concentrația sporită sînt secretul care le-a asigurat loviturile în țintă. Privirile ofițerilor au fost fixate pe

toată durata tragerilor spre repere, iar aprecierile de tipul „executare perfectă” și obiecțiile „se putea și mai bine” nu au întârziat să apară. Bucuria cea mai mare prindea contur, când li se confirma că obiectivul a fost lovit cu precizie.

Deși pentru unii dintre ostași Batalionului 21 din cadrul Brigăzii II infanterie motorizată a fost prima experiență de acest gen, exceptând tragerile din timpul cursului de instruire inițială a tânărului ostaș, în care au simțit cum le tremură mâinile și genunchii, cu toții s-au integrat foarte bine în cadrul echipelor, prezentând o sincronizare a acțiunilor dictate de rolul fiecăruia cu ale celor mai experimentate persoane implicate.

Au înfruntat frica

Executarea focului tinde să însemne măiestrie, susțin ostașii.

Soldat Nicolae Matei a luat poziția pentru trageri, a potrivit mitraliera AK-74 și a privit către ținta din poligon. A ochit cu atenție, a apăsât pe trăgaci, fixând drumul loviturii care înainta direct în țintă. Pentru el și camarazii lui, fiecare zi petrecută pe câmpul de luptă, cu trageri, efort fizic și psihic, cu multe misiuni de îndeplinit sînt lucruri care fac minunată viața de soldat.

De la același aliniament, în alte câteva secunde, mitralierele încep să descrie imaginea traiectoriei de foc, spărgînd liniștea de la periferiile poligonului.

Ambițios și dornic de a mînuî o armă adevărată, alt tînăr era gata de a săvîrși pasul spre perfecționare în sfera militară. Emoțiile se puteau lesne citi în ochii militarului în termen Mihail Botezatu, gata să experimenteze practic cu armamentul de infanterie cunoștințele dobîndite din octombrie încoace, în timpul pregătirii teoretice. Anterior a efectuat trageri din arma pe care o primea în fiecare dimineață pe durata cursului de instruire a tînărului ostaș. De această dată a trăit emoții unice, urcînd pe o mașină blindată BMD și cu o pușcă mitralieră PKT pe umăr. „Nu în fiecare zi pornești la bordul unei blindate militare de asemenea tonaj”, vădit impresionat, recunoaște Mihail.

Aceeași impresie o împărtășește și ochitor-operatorul Dumitru Dintiu, originar din satul Tomai, Leova. Tînărul, care nu a mai ținut niciodată nici un fel de armă în mîini pînă a fi mobilizat în armată, recunoaște că nu s-a pierdut, ba din contra, în momentul în care stăpînea arma, aceasta îi transmitea încredere în puterea de a fi învingător.

„Responsabilitate și concentrație maximă sînt două calități care te ajută să obții succes”, la această concluzie a ajuns soldat Tudor Sandu, participant la tragerile de la poligonul Bulboaca. Potrivit lui, orice militar în termen, supus unei asemenea provocări, trebuie să dea dovadă de curaj, de condiție fizică bună și desigur, de dibăcie. „Pentru că unii dintre noi doresc să continue pînă la ofițeri în Armata Națională, antrenamentele de acest gen testează calitățile și aptitudinile fiecăruia dintre noi”, a mai adăugat Tudor.

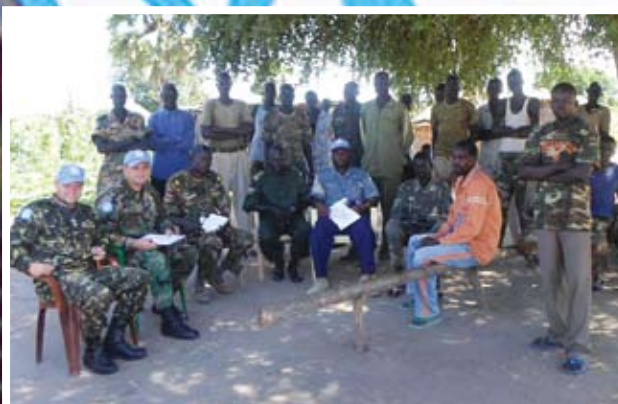
Toți cei menționați mai sus îndeplinesc funcțiile de comandant de grupă, iar misiunile ce le revin nu sînt dintre cele mai simple și ușoare.

Finalul tragerilor a adus în sufletele tinerilor militari un sentiment de împlinire, care a fost poate cea mai de preț răsplată a efortului depus în timpul perioadei de pregătire și o filă bogată din cartea vieții ostășești.

**Locotenent major
Natalia ANDRONACHI**

29 mai – Ziua Internațională a Trupelor ONU de menținere a Păcii

În lumea contemporană există o specialitate militară care, spre regret, este foarte solicitată – profesia de pacificator. În anul 2002, în baza rezoluției 2057/129, Organizația Națiunilor Unite (ONU) a declarat pe 29 mai Ziua Internațională a Trupelor ONU de menținere a Păcii. Potrivit datelor ONU, în prezent, 116 state membre contribuie cu personal militar și forțe de ordine pentru operațiunile ONU, iar circa 120.000 de pacificatori activează în 17 misiuni, în țări unde există conflicte militare și războaie civile.

Maior Tudor POPA – Sudanul de Sud

Colonel Aurel FONDOS - Liberia, 2007-2008

Locotenent-colonel Oleg DANILOV – Liberia

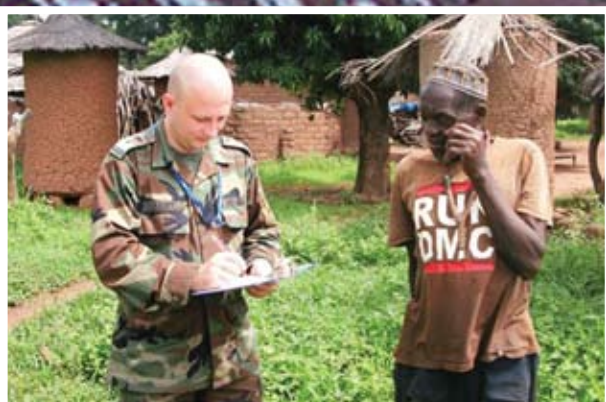
Căpitan Vasile MIRCA – Sudanul de Sud

Locotenent-colonel Oleg VLAS – Liberia

Onor pentru pacificatorii ONU

Ca stat democrat și membru al ONU, Republica Moldova contribuie la restabilirea și menținerea păcii peste hotarele țării, începînd cu anul 2003. Pe parcursul unui deceniu, circa 90 de ofițeri ai Armatei Naționale au participat în calitate de observatori militari în misiuni sub egida ONU din Liberia, Sudan, Sudanul de Sud, Coasta de Fildeș, Georgia și Kosovo.

Major Eugen MARIȚ – Coasta de Fildeș, 2010-2011

Major Andrei Coțofană – Coasta de Fildeș, 2011-2012

Căpitan Inga GORGAN - Coasta de Fildeș, 2008-2010

Locotenent-colonel Gheorghe DONICA – Coasta de Fildeș

În anul 2014, Armata Națională continuă participarea cu 12 observatori militari în Misiunile ONU din Liberia, Coasta de Fildeș și Sudanul de Sud.

În contextul acestei date, urăm ofițerilor Armatei Naționale, care au activat în trecut în misiunile ONU și celor care astăzi exercită funcții de observatori militari, sănătate, curaj, stabilitate, realizări profesionale și succese în munca lor deloc ușoară!

Căpitan Sergiu CIRIMPEI – Coasta de Fildeș, 2010-2011

Căpitan Ianăc DELI – Sudanul de Sud

Armata Națională nu are nevoie doar de ofițeri și generali, dar și de comandanți inferiori, soldați, sergenți și plutonieri care zi de zi îndeplinesc misiuni deloc ușoare... Ei sînt cei care educă și instruiesc ostașii de rînd, deservesc tehnica militară și mențin permanent capacitatea de luptă a acesteia...

Sergenți mai buni – armată mai profesionistă

Reforme în armată își ating ținta !

Pe parcursul ultimilor ani, Ministerul Apărării a întreprins un șir de măsuri care au avut drept scop sporirea nivelului de pregătire a militarilor în termen, a celor prin contract și a rezerviștilor militari. Conducerea Academiei Militare „Alexandru cel Bun” anual a îmbunătățit condițiile și calitatea studiilor pentru viitorii ofițeri ai Armatei Naționale. Acum conducerea Ministerului Apărării și-a îndreptat vizorul asupra militarilor din categoria de sergenți și subofițeri, care, potrivit ministrului Apărării, Valeriu Troenco, „ar trebui să constituie temelia Armatei Naționale”. Afirmatia în acest sens a fost făcută de către oficial în cadrul discuțiilor cu militarii din mai multe unități ale Armatei Naționale. Reforma, pe care și-o propune Ministerul Apărării, ar trebui să îmbunătățească condițiile de activitate, inclusiv să majoreze salariul pentru această categorie de militari, și, în general, să schimbe atitudinea militarilor

față de statutul de subofițer. Toate aceste măsuri ar trebui să convingă sergenții și plutonierii să rămână fideli meseriei pe care o dețin.

Odată cu acordarea anumitor facilități subofițerilor, probabil, vor spori și cerințele la capitolul pregătirii profesionale a acestora. O soluție perfectă pentru cei care poartă epoleți de sergent și plutonier ar fi aplicarea la Școala de sergenți și subofițeri din Cahul, care a fost formată în cadrul Centrului de perfecționare continuă al Academiei Militare a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” și dislocată pe teritoriul Brigăzii de Infanterie Motorizată „Dacia”. Anual această instituție instruește cîte trei promoții de subofițeri din toate unitățile militare. În cadrul fiecărei promoții, circa 30 de militari primesc o pregătire calitativă urmînd cursul de instruire a liderilor inferiori.

Această instituție a fost fondată în 2011, însă istoricul programului de pregătire a subofițerilor datează cu anul

2009, atunci cînd pentru prima dată un grup de militari ai Armatei Naționale a beneficiat de un curs de instruire în acest domeniu din partea colegilor letoni. Superiorul actualului format al școlii, căpitanul Sergiu Slavioglo, unul dintre beneficiarii primului curs, susține că experiența militarilor letoni a contribuit mult la sporirea nivelului de pregătire a sergenților și plutonierilor în Armata Națională. „Pregătim acum a zecea promoție de participanți ai acestui curs și deja pot spune cu certitudine că, începînd cu anul 2011, se observă o creștere a nivelului de pregătire la această categorie de militari în toată armata”, susține căpitanul Slavioglo.

Timp de opt săptămîni, infanteriștii, rachetiștii, pacificatorii, artileriștii, militarii din Batalionul cu Destinație Specială, formînd o echipă unită, „luptă” pentru certificatul de absolvire a cursului dat. Indiferent de specialitate, ei desfășoară ședințe teoretice și practice comune, execută trageri, iar la final susțin o evaluare teoretică, care cuprinde toate temele studiate la curs și una practică, la pregătirea fizică. Programul cursului este organizat în așa fel, încît fiecare participant să aibă posibilitatea de a-și în-

Odată cu acordarea anumitor facilități subofițerilor, probabil, vor spori și cerințele la capitolul pregătirii profesionale a acestora.

cerca puterile în calitate de comandant de pluton, avînd în subordinea sa trei comandanți de grupe. Potrivit căpitănului Sergiu Slavioglo, această rotație se face cu scopul de a forma fiecărui participant abilități de comandant.

Este important faptul că toți instructorii, care pregătesc efectivul menționat, au trecut și ei cursul respectiv. „Fiecare instructor depune maxim efort ca să transmită toate cunoștințele, obținute anterior la acest curs, viitoarelor generații de sergenți și subofițeri. Din cîte observ, și cursanții, la rîndul lor, dau dovadă de interes și străduință, pentru a acumula aceste cunoștințe”, spune plutonierul Vladimir Cherdivară, unul dintre instructorii școlii.

Deși cerințele la acest curs sînt destul de mari, printre participanți deseori se regăsesc și reprezentantele sexului frumos. Din cei 34 de sergenți și plutonieri, care absolvesc acum cursul respectiv, 12 sînt femei. Atît superiorul școlii, cît și instructorii susțin că nu fac nici o discriminare între participanți și că pentru ei toți sînt egali. Dar, totodată, recunosc că uneori încearcă să protejeze, cît este posibil, doamnele de eforturile fizice prea mari. „De la început nu mă simțeam comod printre participanți – bărbați. Însă foarte repede am conștientizat că, odată ce purtăm toți uniforma militară și am venit la acest curs cu un scop comun,

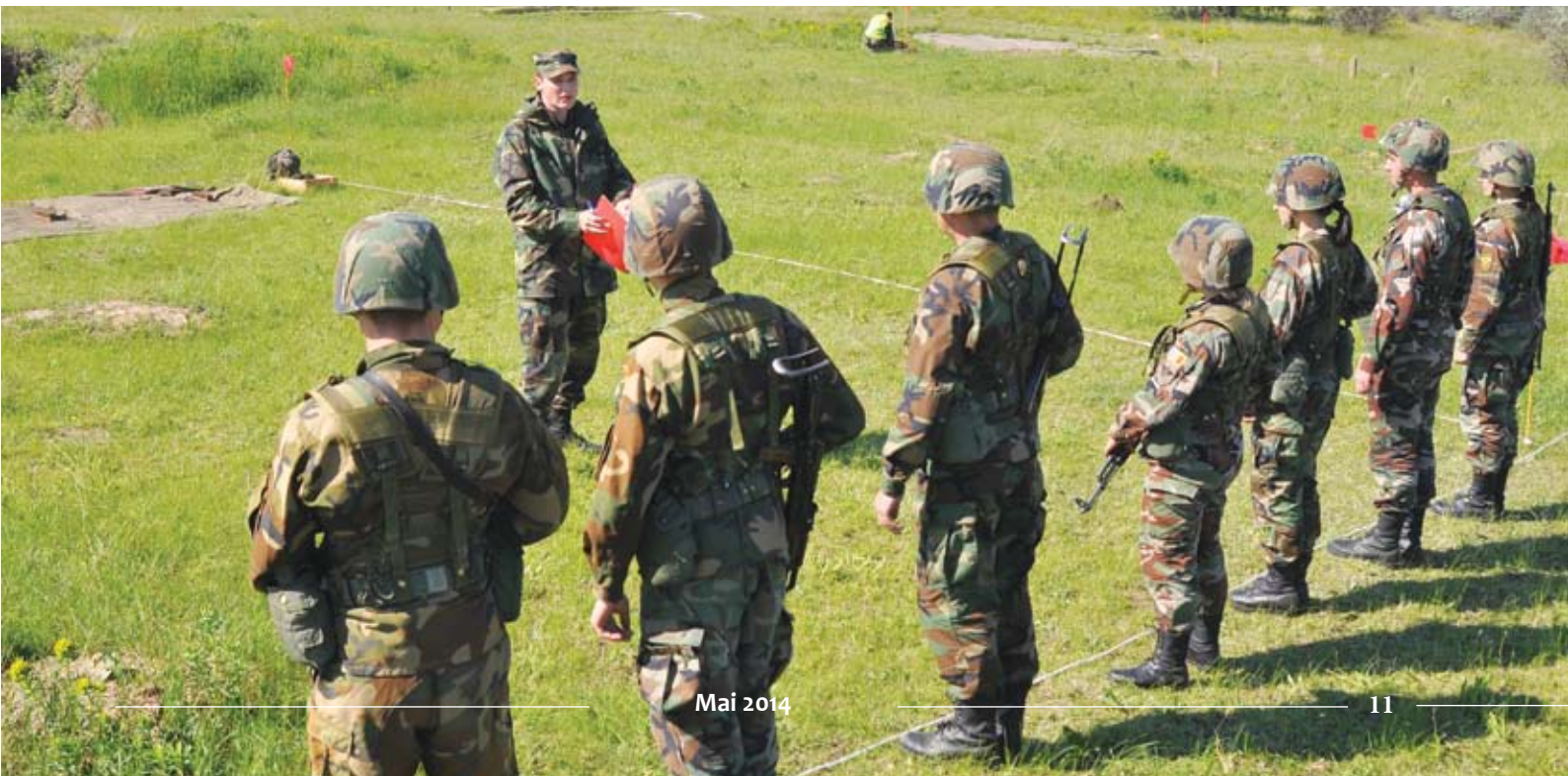

trebuie să dăm la o parte toate celelalte lucruri care ar putea să ne distragă atenția de la studii”, menționează sergentul Olesea Brînză din Regimentul de Rachețe Antiaeriene. „La început îmi era greu să mă acomodez, dar anume colectivul unit m-a încurajat și m-a motivat să merg înainte. Sînt sigură că am făcut un pas corect, aplicînd la această școală și sînt convinsă: cunoștințele obținute aici îmi vor fi utile în cariera mea de viitor”, a adăugat sergentul Olesea Brînză.

„Rău e soldatul care nu se visează general”, spune o zicală veche. Cu siguranță, această afirmație nu și-a pierdut din actualitate și va fi valabilă în continuare,

deoarece omul întotdeauna a tins spre perfecționare. Dar, totodată, fiecare dintre militari trebuie să înțeleagă importanța misiunii pe care o exercită. Armata Națională nu are nevoie doar de ofițeri și generali, dar și de comandanți inferiori, soldați, sergenți și plutonieri care zi de zi îndeplinesc misiuni deloc ușoare. Ei sînt cei care educă și instruiesc ostașii de rînd, deservește tehnica militară și mențin permanent capacitatea de luptă a acesteia. Ei sînt oamenii care deseori rămîn în umbră, dar fără ei este greu să-ți imaginezi o armată profesionistă, capabilă să îndeplinească misiunile de luptă.

Locotenent Dmitrii VOSIMERIC

COMANDA MISIUNII: Un concept american aplicabil în Armata Națională

Comanda Misiunii (Mission Command) este un concept nou introdus în doctrina Armatei SUA în 2012 și care poate fi preluat și aplicat în Armata Națională (AN) a Republicii Moldova. Prezentul articol este primul din seria de articole publicate cu intenția de a familiariza militarii Armatei Naționale cu idei și concepte noi care ar putea contribui la procesul de reformare.

Eficacitatea trupelor pe câmpul de luptă modern depinde foarte mult de Comanda și Controlul (C2) pe care comandantul și statul major o execută în timpul luptei și în timpul pregătirii pentru luptă. Astfel, C2 devine unul dintre principalele domenii funcționale. Armata Statelor Unite ale Americii (SUA), care la momentul actual este considerată cea mai dezvoltată și modernă armată din lume, și-a propus să eficientizeze la maxim capabilitățile și forțele de care dispune. Necesitatea eficientizării apare din cauza a doi factori importanți. Primul factor este reducerea efectivului Armatei SUA de la 540 000 la 420 000 până la finele anului 2014. Prin urmare, efectivul armatei SUA va trebui să îndeplinească aceleași sarcini cu mai puține resurse și personal disponibil. Al doilea factor reprezintă cerințele avansate create de către complexitatea actualului mediu operațional. În condițiile luptei moderne, adesea comandanții inferiori sînt impuși să ia decizii rapide cu caracter tactic, dar care au un impact la nivel strategic. Astfel, un comandant de grupă de infanterie, avînd misiunea de a opera cu efectivul grupei la un punct de control, prin acțiunile sale agresive față

de populația civilă poate ajunge foarte repede în centrul atenției mass-media, astfel destabilizînd întregul teatru de operații. În aceste condiții s-a considerat oportun să fie schimbat conceptul C2 care a stat la baza conducerii forțelor în armata SUA pînă în 2012.

În 2009, generalul Martin Dempsey a inițiat un proces de înlocuire a conceptului C2 cu Comanda Misiunii. Doctrina americană definește Comanda Misiunii ca fiind compusă din două părți. Prima parte a definiției privește conceptul ca pe o filosofie, cu alte cuvinte, arta de a comanda. Prin urmare, Comanda Misiunii este exercitarea autorității și direcției de către comandant utilizînd ordine și dispoziții pentru a condiționa o manifestare de inițiativă disciplinată în limitele intenției comandantului, cu scopul de a împuternici lideri adaptivi și agili să conducă operații terestre. Partea a doua definește Comanda Misiunii ca pe un domeniu funcțional și se referă la așa-numita Știința Controlului. Ea se referă la Comanda Misiunii ca fiind elementul principal pentru integrarea celorlalte domenii funcționale, care sînt: manevra, focul indirect, informația, suportul logistic și protecția forței. Așadar,

a doua definiție a termenului este: Comanda Misiunii reprezintă sarcinile și sistemele care dezvoltă și integrează activitățile și permit comandantului să balanseze arta de a comanda și știința controlului, cu scopul de a integra domeniile funcționale pe câmpul de luptă.

Dacă știința controlului reprezintă aspectul tehnic al lucrurilor și constă în aplicarea mecanică a legilor fizicii, reieșind din datele tactico-tehnice ale sistemelor de armament, numărul de efectiv disponibil, numărul și starea tehnicii militare etc., atunci arta de a comanda nu are o formulă specifică de aplicare. Comandantul, în funcție de experiența anterioară, abilitățile de lider pe care le are, profesionalism, cunoașterea forțelor și mijloacelor de care dispune, trebuie să le aplice creativ, dar în limitele raționalului pentru a îndeplini misiunea. Prin urmare, noul concept pune accentul maxim pe comandant și pe abilitatea acestuia de a conduce. Astfel, ideea principală a conceptului este de a stimula comandanții să fie mai independenți în acțiunile lor. Conform doctrinei SUA, în procesul exercitării Comenzii Misiunii, comandanții se conduc de șase principii de bază:

Locotenent-colonel Radu Burduja studiază la Colegiul de Comandă și Stat Major din SUA și urmează Cursul de comandă și Stat Major pentru ofițeri. Acest Curs pregătește ofițeri de Stat Major pentru batalion, brigadă, divizie, dar și comandanți de batalion. Studiile se axează pe planificarea acțiunilor de luptă la nivel strategic, operațional și tactic. Se acordă foarte multă atenție istoriei militare și leadership-ului. De asemenea se învață procese logistice, precum generarea forțelor, implementarea proiectelor de echipament militar, tehnică și sisteme noi de armament.

- Creează echipe unite prin dezvoltarea încrederii reciproce;
- Creează o înțelegere comună a situației;
- Prezintă o intenție clară a comandantului;
- Manifestă inițiativă disciplinată;
- Utilizează ordine și dispozițiuni regulamentare;
- Acceptă riscul justificat.

În continuare vă propun să analizăm aceste șase principii și să încercăm să le vizualizăm în contextul realității de astăzi în Armata Națională. Mă voi axa pe câteva dintre ele pe care le consider foarte importante.

Crearea unei echipe (grupă, pluton, companie, batalion, brigadă, armată) unite și coezive este un lucru complex. Și mai complicat este procesul de dezvoltare a încrederii reciproce între superiori și subordonați. Aici se pot invoca mai multe cauze și factori distructivi începând cu calitatea recruților, care foarte des apar în mass-media și terminând cu procesul de instruire, resurse și pachetul social al militarilor. Însă, în pofida factorilor indicați, aceasta este sarcina principală a comandantului. Crearea unei echipe unite și coezive prin intermediul încrederii necesită timp. Și aici un rol-cheie îl are principiul doi: înțelegerea comună a situației. Atât comandantul, cât și

subordonații trebuie să înțeleagă aceste aspecte și să le abordeze cu maximă atenție. Pe lângă factorii menționați mai sus, înțelegerea situației depinde direct de principiul trei: comandantul trebuie să fie în stare să-și comunice exact intenția, viziunea și cerințele, astfel ca subordonații să fie în stare să o înțeleagă. Comandantul trebuie să comunice „CE” trebuie să fie executat, și nu „CUM” trebuie să fie executat. Modul execuției trebuie să fie lăsat la discreția subordonaților pentru a încuraja inițiativa. Inițiativa fiind definită ca acțiune întreprinsă în lipsa ordinelor clare sau atunci când ordinele anterioare nu mai corespund situației create, oportunităților sau pericolelor care au apărut. Numai în așa condiții, noi, în calitate de comandanți, vom fi încrezuți că inițiativa, manifestată de către subordonații noștri, va fi una disciplinată, rațională și nu una distructivă. Iar inițiativa manifestată de noi va rămâne în limita intenției superiorilor noștri, indiferent de influența celorlalți factori. Totodată, riscul pe care îl vom accepta va fi unul prudent. Prin definiție, riscul prudent este acțiunea conștientă a comandantului de a se expune la pericolul de a fi rănit sau de a avea pierderi în efectiv, realizând că îndeplinirea misiunii valorează mai mult decât eventualele pierderi.

În general, conceptul Comanda Misiunii a stîrnit un val de reacții atât pozitive, cât și negative în Armata SUA. Mulți dintre militari au îmbrățișat noul concept fără a ridica multe semne de întrebare. O parte însă susțin că acest concept, de fapt, nu prezintă nimic nou. Conform părerii lor, conceptul este utilizat inconștient de comandanți pe parcursul istoriei. Cert este însă faptul că, în condițiile și mediul operațional actual, tot mai mare este cerința față de comandanți să manifeste inițiativă și să lase pe subordonați să o manifeste, la rîndul lor. Și totul desigur se bazează pe echipe unite și pe un nivel sporit de încredere, într-un cuvînt, pe maturitatea echipei, unității sau a organizației pe ansamblu.

Prin urmare, prima mea concluzie și recomandare este că noul concept Comanda Misiunii este binevenit și aplicabil în Armata Națională. Însă comandanții vor fi nevoiți să permită inițiativa subordonaților în funcție de maturitatea echipei sau unității, bazîndu-se pe experiența personală de lider. A doua recomandare este de a discuta acest subiect în unitățile/subunitățile și organizațiile din care facem parte, în scopul de a determina nivelul lor de maturitate. Aceste discuții neapărat vor genera soluții și opțiuni, care vor arăta dacă sîntem sau nu pregătiți să acceptăm acest concept – Comanda Misiunii.

Locotenent-colonel Radu BURDUJA

Autorul a utilizat surse și referințe bibliografice din SUA

Cert este însă faptul că, în condițiile și mediul operațional actual, tot mai mare este cerința față de comandanți să manifeste inițiativă și să lase pe subordonați să o manifeste, la rîndul lor.

Misiune îndeplinită cu succes”.
Căpitan Sergiu GRUMEZA

Trageri cu „răsunset” tactic la Bălți

Militarii Armatei Naționale au participat la exercițiul tactic cu executarea tragerilor de luptă la Centrul de instruire militară al Brigăzii „Moldova” din municipiul Bălți

În cadrul exercițiului, militarii din Brigada „Moldova” și cei de la Baza de Aviație „Decebal” au efectuat trageri din aruncătoare de mine, calibru 82 mm, AG-7, AG-9, ZU-23-2 și armament ușor de infanterie.

Reieșind din faptul că tragerile de luptă prezintă forma finală și de bază în instruirea trupelor, la care subunitățile sînt instruite în condiții aproape de cele de luptă, tema tactică a fost una complexă. Îndeplinirea misiunilor militare de luptă au urmat o succesiune logică, avînd ca scop principal pregătirea, antrenarea, perfecționarea și verificarea capacității subunităților de a planifica și desfășura acțiuni militare independent și întrunit, potrivit unor ipoteze și scenarii posibile.

Plutonul de infanterie motorizată, o subunitate din componența companiei de infanterie motorizată, a fost asigurat cu TAB-uri pentru transportarea efectivului pe cîmpul de luptă. Pe TAB-uri au fost instalate mitraliere de calibru mare pentru susținerea cu focul infanteriei pe timpul desfășurării luptei.

ZU-23-2 intervine în forță

Din sectorul de așteptare, plutonul îmbarcat pe TAB-uri s-a deplasat spre aliniamentul de apărare indicat de către comandantul de companie. Prin surprindere, plutonul a fost atacat de către inamic. La atacul inamicului, comandantul de pluton a ordonat dispersarea efectivului în linia de luptă a blindatelor. TAB-urile din mișcare s-au deplasat la intervalele stabilite pentru a asigura debarcarea infanteriei. La aliniamentul de debarcare, la comanda comandantului de pluton, efectivul a coborât și sub acoperirea tehnicii, folosind procedeul de deplasare pe cîmpul de luptă, prin salturi, s-a avîntat spre pozițiile indicate de către comandant. Ajungînd la aliniamentul de apărare, plutonul a amenajat punctul de sprijin, iar comandantul de pluton a organizat sistemul de foc, pozițiile pentru mijloacele de întărire și mijloacele de foc din organica plutonului, precum TAB-urile și mitralierele antiaeriene ZU-23-2 ce asigurau întărirea.

Pe durata „luptei”, legătura cu plutonul se efectuează prin mijloace radio din TAB.

După îndeplinirea misiunilor stabilite de către comandantul de pluton în vederea pregătirii apărării, comandanții de grupe, precum și comandanții subunităților ce au intervenit ca întăritori raportează comandantului de pluton, în a căror subordine se află. Iar acesta la rîndul său raportează despre disponibilitatea comandantului de companie.

Conform scenariului, „inamicul” trimite un elicopter de luptă pentru neutralizarea Bateriei aruncătoare de mine, însă în ripostă se intervine cu focul mitralierei ZU-23-2, destinat pentru apărarea antiaeriană.

Forțele ostile deschid focul de artilerie pentru dezorganizarea apărării trupelor noastre, pentru desfășurare în dispozitivul de luptă și pentru dezorga-

nizarea apărării pe aliniamentul misiunii imediate. În fișia de foc a plutonului sînt organizate un șir de sectoare de foc concentrate, pentru a epuiza ritmul ofensivei forțelor ostile. TAB-urile și aruncătoarele de grenade SG-9 execută focul asupra „inamicului”. „Inamicul” menține dispozitivul de luptă și este lovit cu focul concentrat al mijloacelor de foc puternice, precum ar fi mitralierele KPVT, ZU-23-2 și focul de baraj al plutonului aruncător de bombe calibrul 82mm. „Inamicul”, încercînd să execute manevra de ocolire, este „nimit” cu precizie de către focul concentrat al grupei și AGS-17. Grenadierii din organica grupei nimicesc țintele blindate, iar pușcașii – forța vie a „inamicului”. La trecerea aliniamentului de debarcare, coman-

dantul de pluton deschide focul în cel mai principal sector de foc concentrat, pentru a produce pierderi „inamicului”. Ofensiva este respinsă, iar comandantul de pluton ia decizia de a trece la atac și de a nimici „inamicul” ce se retrage. Scopul a fost realizat.

Partea post-misiune este la fel de responsabilă, iar comandantul de companie în comun cu comandantul de pluton verifică armamentul, munițiile rămase le predau la punctul de aprovizionare de luptă și execută un scurt bilanț al exercițiului. Apreciază efectivul și indică lacunele ce urmează a fi înlăturate pe parcursul perioadei încheierii companiei.

„Misiune îndeplinită cu succes”, a concluzionat căpitan Sergiu Grumeza. Potrivit lui, efectivul pentru prima dată a fost antrenat într-un exercițiu de o asemenea anvergură, fiind implicate mijloace antiaeriene, baterii aruncătoare de mine, iar aprecierea obținută este „BINE”.

Nimicirea țintelor aeriene le-a revenit militarilor de la Baza de aviație

După însușirea materialului teoretic și după luni bune de instruire, tânărul e bucuros să aplice cele învățate în perimetrul care nu admite abateri de la normele sau regulile stabilite.

„Decebal”. Plutonier Andrei Vartan, comandant instalație antiaeriană ZU-23-2, a declarat că la tragerile de învățămînt curente misiunile au fost îndeplinite conform planului, iar arma din dotare nu le-a dat bătăi de cap, ZU-23-2 susținînd testul cu brio.

Pe cîmpul înnoiruit, de după o noapte în care a plouat torențial, și-a manifestat vigilența în mînuirea armei soldat Ilie Olaru. Acesta a efectuat trageri din mitralieră. După însușirea materialului teoretic și după luni bune de instruire, tânărul e bucuros să aplice cele învățate în perimetrul care nu admite abateri de la normele sau regulile stabilite.

Tragerile de luptă contribuie la perfecționarea lucrului în echipă a statului major, la dezvoltarea calităților psihomorale ale personalului, specifice procesului luării deciziei, planificării și conducerii forțelor în operații, precum și la perfecționarea deprinderilor luptătorilor.

Exercițiul tactic de la Bălți s-a desfășurat în conformitate cu planul pregătirii de luptă al Armatei Naționale și a avut ca scop evaluarea capacităților și deprinderilor practice ale militarilor în termen și pe contract.

**Locotenent major
Natalia ANDRONACHI**

... în Cimitirul de la Țiganca au fost reînțuțați 81 de eroi români cunoscuți și necunoscuți, căzuți în perioadele 2-10 iunie 1941 și mai-august 1944 ...

Cinste și onoare eroilor

La 29 mai a avut loc ceremonia comemorării militarilor români înțuțiați la Cimitirul românesc de onoare de la Țiganca. Evenimentul a fost prilejuit de marcarea Zilei Eroilor, sărbătoare care în fiecare an ne duce cu gândul la cea de-a patruzecia zi de la Sfintele Paști, ziua Înălțării Mîntuitorului Iisus Hristos.

Pentru un elogiu al militarilor care și-au sacrificat viețile pe altarul patriei, în localitatea Țiganca au fost prezenți ministrul Apărării al Republicii Moldova, Valeriu Troenco, directorul Oficiului Național pentru Cultul Eroilor din România, colonel Marian Chiriac Popescu, atașatul român al Apărării la Chișinău, colonel Dumitru Neacșu, reprezentanții

Centrului de Cultură și Istorie Militară, autoritățile locale și alți vizitatori.

La începutul lunii mai, în Cimitirul de la Țiganca au fost reînțuțiați 81 de eroi români cunoscuți și necunoscuți, căzuți în perioadele 2-10 iunie 1941 și mai-august 1944 și exțuțiați din localitățile Rîșcani și Ștefan Vodă. Activitatea a fost organizată de către Centrul de Cultură și Istorie Militară din Chișinău și Oficiul Național pentru Cultul Eroilor din România, în cadrul proiectului de îngrijire și restaurare a cimitirului și în contextul planului bilateral privind cooperarea în domeniul păstrării și eternizării memoriei militarilor.

La Cimitirul românesc de onoare de la Țiganca sînt înmormîntați militari decedați în luptele din prima jumătate a lunii iulie 1941, la capul de pod de la Țiganca. În vara anului 1944, cînd a început demolarea tuturor cimitirelor și

monumentelor de război, s-a intervenit și asupra acestui loc, inclusiv cu buldozerul. În amintirea cimitirului de altă dată, în anul 2004, a fost instalată, pe acest teritoriu, o troiță.

În anul 2005, la 25 octombrie, de Ziua Armatei Române, au început lucrările de reamenajare a cimitirului. Au fost făcute nouă gropi comune, instalate 142 însemne de căpătii, s-au amenajat căile de acces, s-a montat o poartă tradițională și au fost instalate candelale.

La 1 iunie 2006, de Ziua Eroilor, a avut loc ceremonia de inaugurare a primului cimitir românesc restabilit, pentru a da onorurile și a păstra veșnică memoria ostașilor căzuți în luptă.

Efortul și aportul pentru păstrarea vie a memoriei constituie o garanție a respectului față de trecutul nostru istoric și a datoriei nobile de cinștire a eroilor, indiferent de apartenență.

Andrei POTOROACĂ
Centrul de Cultură și Istorie Militară

Sînt militar de carieră și sînt mîndru de aceasta. Chiar dacă nu am luptat și nu am participat în activități din astea mai fierbinți, topografi sînt baza planificării tuturor exercițiilor și aplicațiilor.

Acolo unde i-a fost chemarea inimii

Militar fără armă de luptă sau infanterist cu o carieră de topograf demnă de urmat. Astfel poate fi caracterizat locotenent-colonelul Ghenadie Nigai în Armata Națională. Cu 20 de ani în urmă, impresionat de ținuta militară a unui coleg, și-a încercat norocul la Colegiul Militar. După doi ani de studii a avut un moment de ezitare: era chiar ceea ce-și dorea pentru o viață profesională; va face față cerințelor?

După mai multe frămîntări și discuții, a luat decizia să rămînă acolo unde i-a fost chemarea inimii. Și de atunci susține mereu examene de capacitate și de

adaptare, primul dintre ele a fost chiar după absolvirea colegiului, cînd fusese recomandat ca topograf în Detașamentul topogeodezic, singura unitate de acest gen de armă în Armata Națională. Circumstanțele erau provocatoare. În acea perioadă, unitatea abia își contura conceptul de activitate. Frămîntările militarilor nu mai conțineau: în ce măsură experiența din perioada sovietică mai era utilă; ce trebuia de făcut pentru a fi în pas cu noile imperative? Astfel, tînărul ofițer Ghenadie Nigai s-a implicat în cîteva proiecte de importanță națională și chiar internațională.

- Sînt merite de echipă. Printre misiunile principale la care am participat a fost actualizarea hărților Centrelor de instruire Bulboaca, ale Brigăzilor „Moldova” din Bălți și „Dacia” din Cahul, inventarierea loturilor de pămînt ale unităților și instituțiilor Ministerului Apărării. Un aspect destul de interesant a fost și identificarea punctelor geodezice din rețeaua STRUVE pe teritoriul Republicii Moldova. La Rudi, raionul Soroca, a fost identificat un punct cu care ne mîndrim. La nivel internațional a fost descoperită baza construită încă în secolul XIX de către savantul Struve. Este o realizare de care sîntem mîndri că le-a reușit anume militarilor.

- Ce v-a determinat să schimbați munca de teren pe cea de lector?

- Nu a fost doar alegerea mea. Am fost selectat pentru corpul de profesori de la Institutul Militar al Forțelor Armate. Am îndeplinit această funcție cu mare plăcere și interes. Am instruit studenți care în momentul de față activează ca ofițeri în Armata Națională și îmi pare bine că aceștia cunosc bazele topografiei militare. Este și un mic succes al meu.

O fițerul Ghenadie Nigai mereu s-a implicat cu responsabilitate în orice activitate. Nu s-a opus ordinelor și nu a încercat să forțeze îndeplinirea dorințelor. Unul dintre obiectivele sale a fost să ajungă într-o misiune ONU, pentru care de altfel s-a antrenat în 1998 la aplicațiile multinaționale Cooperative Osprey. Șansa de afirmare în calitate de observator militar a venit aproape peste zece ani, locul de destinație fiind Sudan.

- A fost alegerea mea. Despre aceasta am vorbit cu soția și cu copiii. Figurînd pe lista candidaților care vor pleca în misiune, cu părere de rău, nu ai de unde ști cînd și unde vei pleca. A fost o dorință a mea de a contribui la menținerea păcii pe globul pămîntesc, chiar și cu riscul propriei vieți. Sigur că au fost și momente neplăcute pe parcursul misiunii. Ca observator militar neînarmat, doar cu o experiență în spate, îți vine cam greu. Dar trebuie să faci față situațiilor, să colectezi date, să ascuți și să documentezi plîngerile localnicilor. Cel mai mare ajutor, cred eu, este transmiterea solicitărilor și a sugestiilor acestora către conducerea Națiunilor Unite pentru luarea măsurilor și rezolvarea problemelor.

- Ce calități ați descoperit sau ați dezvoltat în acele condiții extreme?

- Mi-am învins repede timiditatea. Era și cazul, și nevoia de a te manifesta mai repejor și mai convins. Lejer nu prea îndeplinești misiunile. O altă calitate descoperită a fost lucrul cu grupurile internaționale. Am cunoscut diferite obiceiuri, culturi, am respectat religia oricărui observator și a localnicilor. În aceste condiții trebuie să fii prudent, să nu lezezi cumva demnitatea cuiva. Era foarte important spiritul de camaraderie. Eram convins că cineva mizează pe ajutorul sau suportul meu, respectiv, la rîndul meu, mizam pe colegi.

- Sînteți militarul fără armă propriu-zis.

... Am cunoscut diferite obiceiuri, culturi, am respectat religia oricărui observator și a localnicilor

- Sînt militar de carieră și sînt mîndru de aceasta. Chiar dacă nu am luptat și nu am participat în activități din astea mai fierbinți, topograful sînt baza planificării tuturor exercițiilor, aplicațiilor. Misiunea noastră principală este de a asigura nu numai Armata Națională, dar și alte structuri de forță (la necesitate), cu date topogeodezice, cu hărți topogeografice și chiar cu aparate de navigare, pe parcursul îndeplinirii diferitelor misiuni ale Armatei Naționale.

Omul potrivit la locul potrivit și omul sfințește locul – acestea sînt două dintre proverbele caracteristice locotenent-colonelului Ghenadie Nigai. A fost considerat de la început ca o

speranță în domeniul topogeodezic. O mărturisire în acest sens a comandantului unității, pe atunci, maior Igor Cujbă am găsit într-un articol de pe timpuri, inserat în ziarul „Oastea Moldovei”. Citez: „Deși statul nu oferă tinerilor cele mai bune condiții de trai, un salariu pe potrivă și la timp, locotenentul Nigai îndeplinește conștiincios și cu demnitate serviciul militar și în acest sens are toate calitățile pentru a avansa în funcții superioare”.

Cuvintele fostului comandant sînt definitorii pentru întregul parcurs de activitate a fostului locotenent Nigai. Astăzi locotenent-colonelul Ghenadie Nigai este șef Serviciu Topogeodezic al Armatei Naționale, avînd și menirea de a găsi și promova alte noi speranțe în domeniu pentru Armata Națională.

Liuba VICOL

... Sîntem doi militari, știm care e specificul și ce sacrificii presupune această meserie și, probabil, acesta este marele plus. Dar, în primul rînd, sîntem doi oameni care ne completăm”

Andrei ȘRAM

Iar afară... ploaia...

Ploaia de bun augur pentru o familie de militari

Calendarul Organizației Națiunilor Unite a instituit Ziua Internațională a Familiei, ca eveniment cu dată fixă, pe 15 mai a fiecărui an. În Republica Moldova, dar și în Armata Națională se apreciază rolul și importanța familiei văzută ca o entitate de cea mai mare valoare.

Armata Națională numără multe căsnicii, ale căror membri, unul sau ambii sînt angajați în sistemul militar. Teologii subliniază că nu există un spațiu mai bun și mai propice care să-l îplinească deplin pe om, personal, dar și profesional, decît spațiul familial. „Familia constituie un element tot atît de important pentru siguranța națională, precum organisme militare, culturale sau spirituale”, susțin aceștia.

Tatiana și Andrei Șram sînt doi tineri frumoși și, după cum spun chiar ei, au fost predestinați unul pentru celălalt. Formează cel mai temperamental cuplu din sistemul militar autohton. Vorbesc deschis despre relația lor, împărtășesc aceleași valori și prezintă un model pozitiv pentru alte perechi. Au o natură aparte în gesturi și este, pur și simplu, o plăcere să-i vezi împreună.

El, un tînăr din provincie, pasionat de cultura militară, a pornit cu bună știință în acest domeniu, iar pe timpuri, Colegiul

Militar „Alexandru cel Bun” a fost alegera sa perfectă. A decis să lupte acasă pentru un loc sub soare și să servească țării în calitate de militar. Este licențiat în drept și are absolvit masteratul în științe militare.

Ea, o fată din capitală, pasionată de cifre, absolventă a facultății de economie, a venit în armată îndemnată de sentimentele nobile de datorie, responsabilitate și demnitate. Trece prin viața de cazarmă sprijinindu-se de umărul celui mai important bărbat din viața ei, devenit în timp sufletul ei pereche.

Scenariul poveștii lor pornește acum zece ani. S-au cunoscut în 2004, pe cînd locotenent-colonelul Andrei Șram era comandant de pluton în Brigada de Infanterie Motorizată „Ștefan cel Mare” din Chișinău. Cea care urma să-i fie soție era funcționară în cadrul aceleiași unități militare. Ofițerul recunoaște că a fost atras de chipul ei, frumusețea exterioară fiind primul factor ce l-a eclipsat. Iar ca să o desco-

pere, căuta pretexte să-și croiască drum cît mai des spre serviciul echipament, unde Tatiana muncea. De cum s-a îndrăgostit, nu s-au mai oprit cărările încolo. Andrei revenea și a doua, și a treia, și a patra zi, cu motiv și fără motiv, ba cu o casare, ba cu altceva. Pînă astăzi încearcă să o surprindă și să-i demonstreze că dragostea pentru el merită.

Împreună conturează propria oază de fericire, formînd un cuplu de militari condimentat cu răsfaț din plin și cu mult umor. Constat cu bucurie că în această viață le-amers. Au învățat ce e dragostea și tot ce vine cu ea: respectul, iertarea, bucuria etc.

Tatiana nu s-a lăsat ușor cucerită, inițial părea foarte orgolioasă, iar lui Andrei i-a luat ceva timp să-i cîștige simpatia. Acum, după zece ani, își amintesc zîmbind de prima întîlnire. Una foarte „romantică”, cu plimbare prin ploaie, cu o umbrelă defectă, reparată în trei minute de Andrei și uitată undeva la întîmplare. Tocmai în ziua cu pricina, interveni ceva în ultimul moment și comandantul de unitate a ordonat ca toată lumea să se adune pe platu unității. Locotenent-colonelul Andrei Șram recunoaște că pentru prima dată a fost în situația să coboare ochii foarte des la cît indică ceasul de pe mină, pentru că fusese atenționat de cea care urma să-i devină mireasă că nu are dreptul să întîrzie.

Tatiana nu s-a lăsat ușor cucerită, inițial părea foarte orgolioasă, iar lui Andrei i-a luat ceva timp să-i cîștige simpatia.

Iar afară... ploaia – gata-gata să bată toba în acoperiș și stropii se grăbeau cu pași de soldați porniți la atac.

După trei ani și jumătate s-au căsătorit și uite așa a luat naștere un nou început, continuând cu partea a doua a poveștii de dragoste dintre ei. Din exterior se vede că trăiesc o viață armonioasă. I-am întrebat cum de reușesc să mențină calmul și echilibrul în familia lor, la care ei au răspuns: „Relația dintre noi se bazează pe atitudine pozitivă, dragoste, dăruire totală, încredere, înțelepciune, respect și tot ce avem la serviciu ne străduim să nu discutăm în familie. Dacă apare vreo neînțelegere, încercăm foarte repede să găsim un numitor comun și să rezolvăm totul în mod inteligent, strecurând printre supărări glume. Sîntem doi militari, știm care e specificul și ce sacrificii presupune această meserie și, probabil, acesta este marele plus. Dar, în primul rînd, sîntem doi oameni care ne completăm”.

Stîng-drept-stîngul ... spre grădiniță

Ceva mai tîrziu au întregit zona de confort, cînd familia lor s-a îmbogățit cu cel de-al treilea membru. Din 2010, Iulic e cel care le face viața mai colorată. Iulic, de la Iulian, s-a născut sub semnele celor mai puternice mamifere, anul tigrului și zodia leului. Cei care îl cunosc au observat că Iulian de pe acum face parte din categoria „Bine îmbrăcați”. Este un băiețel cu personalitate și niciodată nu o să îmbrace ceva ce nu-i convine.

E la vîrsta cînd azi visează să devină mare fotbalist și militar, totodată, iar peste noapte spune că vrea să se facă un cunoscut dansator. Cert e că știe deja cum se pășește în pas cadențat, numărînd stîng-drept-stîngul prin curtea casei sau în drum spre grădiniță și înapoi.

Micuțul e pasionat de bancuri și îi place tare mult să deseneze. Și toate, desigur, se trag de la părinți. Pasiunea pen-

PĂȘIM SPRE STELE

*Nu este dat la fiecare
Să poarte haine militare,
E-un lucru sfînt cu demnitate
La un străin, să-i zici tu frate.
Umăr la umăr și pas în pas
La bucurie și necaz.
În zile bune și cele rele
Prin greutăți pășim spre stele.*

*Este doar una la noi în țară
Academia Militară.
Avem onoare și mîndrie
Sîntem mereu la datorie*

*Purtăm cu cinste fiecare
Drapel și grade militare,
Destinul nostru ne este sfînt
Ca să păzim acest pămînt.
Noi vom lupta, noi tot vom face
Ca-n țara noastră să fie pace.
În zile bune și cele rele
Prin greutăți pășim spre stele.*

*Vom da și viața fiecare,
Speranța noastră nicicînd nu moare,
Nu vom ceda noi nici cu gîndul,
Vom respecta strict jurămîntul.
Aici trăim și ne-am născut,
Vom fi mereu al țării scut.
În zile bune și cele rele
Prin greutăți pășim spre stele.*

*Locotenent-colonel Andrei ȘRAM,
martie 2014*

tru desen a moștenit-o de la tata, absolvent al școlii de pictură din Dondușeni, orașelul de baștină al ofițerului Șram. O serie din lucrări de pe holurile Academiei Militare „Alexandru cel Bun” sînt semnate de dumnealui. Locotenent-colonelul Șram are multe talente ascunse. De ceva vreme a început să scrie versuri. Abordează în scrierile sale diverse motive: mama, armata, dragostea ș.a.

Sergent Tatiana Șram și locotenent-colonel Andrei Șram au fost și continuă să fie firi motivate să-și construiască o carieră militară de succes, Andrei – să mai devină și tată de fetiță, și desigur, important pentru ei este să investească cît mai mult în prezent, pentru ca să culeagă roadele din viitor. Sînt foarte ambițioși și cu mult curaj merg doar înainte.

*Locotenent major
Natalia ANDRONACHI*

Opinia publică a luat cunoștință de aceste crime încă din mai 1943, printr-un articol publicat în ziarul „Soldatul”, editat de Marele Stat Major român și din broșura „Glonțul în ceață”, „Pădurea de cadavre de la Katyn”, editată de Misiunea militară germană în România.

Masacrul militarilor polonezi de la Katyn

„ ... să se aplice pedeapsa capitală - împușcarea”

Din 1942, Katyn a fost un subiect sensibil al presei mondiale, al istoriografiei și opiniei publice, în special din Polonia, Germania și Uniunea Sovietică. Odissea adevărului despre Katyn este marcată de o suită întreagă de neadevăruri puse în circulație de făptași.

Drumul spre adevăr a început în 1942, când o parte din cadavrele celor împușcați au fost descoperite de polonezii deportați de germani la muncă forțată, în regiunea Smolenskului. Interesate, autoritățile celui de-al 3-lea reich au inițiat cercetări, în zonă fiind adusă și o comisie a Crucii Roșii Internaționale. Ministerul german al propagandei a exploatat cazul, postul de Radio Berlin anunțând primul, la 13 aprilie 1943, asasinările comise de bolșevici.

S-a putut stabili, astfel, cum după ocuparea părții de vest a Poloniei, la 17 septembrie 1939, autoritățile sovietice au decis internarea a peste 130 mii de cetățeni polonezi. Deși mareșalul Rydz-Smigly, comandantul suprem al armatei poloneze, dăduse ordin să nu se opună nici o împotrivire armatei roșii, autoritățile militare sovietice au considerat militarii polonezi capturați în zona lor de acțiune ca prizonieri de război, aplicându-le un tratament special, parte dintre ei fiind internați în lagărele con-

stituite pe întinsul teritoriu sovietic. La sfârșitul lunii aprilie 1940, dintre aceștia peste 15 mii de militari polonezi au fost uciși în pădurea Katyn, din apropierea Smolenskului.

Opinia publică a luat cunoștință de aceste crime încă din mai 1943, printr-un articol publicat în ziarul „Soldatul”, editat de Marele Stat Major român și din broșura „Glonțul în ceață”, „Pădurea de cadavre de la Katyn”, editată de Misiunea militară germană în România.

Autoritățile sovietice au negat cu vehemență masacrul, afirmând că această cutremurătoare crimă ar fi fost săvârșită de germani, care i-ar fi găsit pe polonezi în lagărele de prizonieri organizate de sovietici în zonă și care nu mai putuseră fi evacuate datorită ofensivei armatelor germane. Mai mult, după eliberarea Smolenskului, o comisie sovietică a procedat la noi exhumări și la „administrarea” de noi probe pentru a-i incrimina pe germani.

Masacrul de la Katyn a fost obiectul

unor discuții și cu prilejul procesului de la Nürnberg, unde sovieticii au continuat să susțină cu vehemență că a fost opera germanilor.

Între timp, unii dintre martorii incomozi au început să dispară în condiții misterioase. Dar adevărul nu mai putea fi ținut ferecat mult timp. În ultimii ani, când arhivele, în mare măsură, „s-au deschis”, oficialitățile de la Moscova au recunoscut răspunderea NKVD-ului pentru masacrul din pădurea Katyn.

În 1992 președintele Federației Ruse, Boris Elțin, întâlnindu-l pe primul președinte post-comunist al Poloniei, Lech Wałęsa, i-a înmînat un dosar voluminos conținând documentele masacrelor de la Katyn.

Punem la dispoziția cititorului nu mai un document din acest set pentru confirmarea celor spuse. Nu credem că acesta necesită nici cel mai mic comentariu, întrucât conține toate elementele necesare înțelegerii mecanismului decizional al crimelor politice și de stat.

STRICT SECRET

Op.5 martie 1940

URSS

Comisariatul poporului
pentru afaceri interne

Martie 1940

Nr.794/B

Moscova

CC al Marelui Partid
Comunist (bolșevic)

Tov. Stalin

În lagărele pentru prizonieri ale NKVD-ului URSS și în închisori din regiunile vestice ale Ucrainei și Belarusiei se află astăzi numeroși foști ofițeri ai armatei poloneze, foști membri ai poliției poloneze și ai organelor de informații, membri ai partidelor contrarevoluționare naționaliste poloneze, membri ai organizațiilor contrarevoluționare insurgente ilegale, dezertori și alții. Toți sînt dușmani blestemați ai puterii sovietice, plini de ură față de regimul sovietic.

Ofițerii polonezi și polițiștii, care se află în lagăre, încearcă se prelungească activitatea contrarevoluționară, desfășoară agitație antisovietică. Fiecare din ei abia așteaptă eliberarea pentru a avea posibilitatea să se încadreze activ în lupta împotriva puterii sovietice.

Organele NKVD au descoperit în regiunile vestice ale Ucrainei și Belarusiei o serie de organizații contrarevoluționare insurgente. În toate aceste organizații contrarevoluționare un rol activ de conducere l-au jucat foștii ofițeri ai fostei armate poloneze, foștii polițiști și jandarmi.

Printre dezertori și cei care au încălcat frontiera și au fost reținuți, de asemenea, a fost descoperit un număr considerabil de persoane care sînt membri ai organizațiilor contrarevoluționare de spionaj și insurgente.

În lagărele de prizonieri se află în total (fără a socoti soldații și subofițerii) 14736 foști ofițeri, funcționari, moșieri, polițiști, jandarmi, temniceri, incendiatori (sabotori) și informatori, peste 97% dintre ei fiind polonezi ca naționalitate.

Dintre aceștia: generali, colonei și locotenent-colonei – 295, maiori și căpitani – 2080, locotenenți, sublocotenenți și sublocotenenți (de cazaci) – 6049, ofițeri și comandanți inferiori de poliție, ai organelor de frontieră și jandarmeriei – 1030, polițiști de trupă, jandarmi, temniceri și informatori – 5138, funcționari, moșieri, preoți și incendiatori – 144.

În închisorile din regiunile vestice ale Ucrainei și Belarusiei se află în total 18632 de arestați (dintre care 1685 polonezi) și anume: foști ofițeri – 1207, polițiști, informatori și jandarmi – 5141, spioni și diversioniști – 347, foști moșieri, fabricanți și funcționari – 465, membri ai diferitelor organizații contrarevoluționare, ai organelor insurgente și diferite elemente contrarevoluționare – 5345, dezertori – 6127.

Pornind de la aceea că toți aceștia sînt dușmani înrăiți și irecuperabili ai puterii sovietice, NKVD consideră necesar:

I. A se propune NKVD-ului URSS să se analizeze în regim de urgență și să se aplice pedeapsa capitală – împușcarea, în cazurile: 1) celor 14700 prizonieri care se găsesc în lagăre, foști ofițeri polonezi, funcționari, moșieri, polițiști,

informatori, jandarmi, incendiatori și temniceri.

2) precum și celor arestați, care se află în închisorile din regiunile vestice ale Ucrainei și Belarusiei, în total 11 mii de oameni, membri ai diferitelor organizații contrarevoluționare de spionaj și diversiune, foști moșieri, fabricanți, foști ofițeri polonezi, funcționari și dezertori.

II. Cercetarea cazurilor să se realizeze fără apelul arestaților și fără prezentarea sentinței de condamnare, hotărîrea privind finalizarea rechizitoriului făcîndu-se în ordinea următoare:

a) Pentru persoanele care se găsesc în lagărele de prizonieri – conform informațiilor prezentate de Direcția privind problemele prizonierilor din cadrul NKVD-ului URSS;

b) Pentru persoanele arestate – după indicațiile reprezentanților NKVD-ului URSS și NKVD-ului RSS Belarus.

III. Cercetarea cauzelor și pronunțarea hotărîrii se vor înainta comisiei compusă din 3 persoane: tovarășii Merkulov, (un nume ilizibil, scris de mînă), Baștakov (șeful Direcției speciale nr.1 a NKVD-ului URSS). Comisarul poporului pentru afacerile interne al URSS, L. Beria

Pe prima pagină a documentului, se văd semnăturile lui Stalin, Vorosilov, Molotov și Mikoian; pe margine, completate de mînă, se află scrise numele Kalinin și Kaganovici și în dreptul lor specificația „da”, ceea ce înseamnă că toți cei șase luaseră cunoștință și aprobaseră conținutul acestui document.

*Alexandru MORARU,
colaborator al muzeului
Armatei Naționale*

În general, mie mi-a mers cu toți șefii, am găsit limbaj comun cu fiecare dintre ei”.

40 de ani și-o singură... profesie

Domnul Nicolae Afteni este maior în rezervă și are în spate o carieră militară începută în armata sovietică și continuată cu același succes în Armata Națională. Predilecția pentru tehnica auto i-a dat forțe pentru îndeplinirea diverselor misiuni cu succes și abnegație. Poate și din această cauză în ultimii 17 ani de carieră este șoferul care stăpânește volanul automobilului guvernamental de la Ministerul Apărării.

– Care au fost primii pași din acest domeniu ?

– În 1972 am fost trimis de către Centrul Militar să fac studii la Tiraspol. Apoi am fost recrutat în armată, în orașul Nicolaev, Ucraina. Ulterior am fost transferat cu serviciul militar în orașul Odesa.

– Atunci, în 1993, credeți că veți ajunge să fiți conducător auto la ministru?

– Sigur că nu. Îndeplineam serviciul militar într-o bază auto, iar de acolo am fost transferat aici, la Chișinău.

– V-a plăcut propunerea imediat sau v-ați mai gândit?

– Nu aveam la ce să mă gândesc decât la responsabilitate. O vorbă din popor spune că peștele caută locuri mai adânci, iar omul – unde-i mai bine, deși nu știu dacă doar calificativul „bine” caracterizează această postură. Să fii responsabil

de „drumurile” unui membru al guvernului nu este atât de simplu, trebuie să fii tot timpul cu ochii în patru.

– Ați numărat câte mașini ați schimbat cu cei șapte miniștri?

– Nu atât de multe cum ar crede unii. Domnul Pasat se deplasa cu „Volga 3102”. Pe timpul mandatului domnului Gamurari am primit un „BMW 530”, iar în perioada unui summit de la Chișinău, pe când ministru era domnul Gaiciuc, ne-a fost repartizată „Skoda”, automobilul pe care îl conduc până în ziua de azi.

Domnul Nicolae niciodată nu a calculat orele și nici drumurile alături de miniștri, dar a condus cu atenție mașina, a manifestat smerenie și a însușit lecții de viață de la fiecare dintre ei. Acum, provocat de noi, face câteva mărturisiri.

Valeriu PASAT – Dacă îndeplineai sarcinile calitativ: mașina – la timp, îngrijită și alimentată, niciodată nu existau întrebări.

Boris GAMURARI – Era atât de punctual, încât nici nu trebuia să ai ceas la mână. La dumnealui punctualitatea era lege.

Victor GAICIUC – Puteam și să mai glumesc cu dumnealui, puțin, în limita decenței. Uneori îmi solicita și sfaturi în limita competențelor. La suflet era mai blînd.

– Dar dacă dumnealui era bun la suflet, ați încercat să-i cereți vreun favor, vreun serviciu?

– Nu, nu m-am folosit de aceste lucruri niciodată. Am știut întotdeauna să-mi îndeplinesc misiunile și nu am depășit competențele.

Valeriu PLEȘCA – Deși unii spuneau că domnul Pleșca nu chiar cu toată lumea stabilise contact, eu din primele zile, dar și acum (ocazional, când ne întâlnim) discut cu plăcere.

Vitalie VRABIE – Cum a fost prima întâlnire cu domnul Vrabie? Dumnealui a fost prezentat la minister, după care fiecare responsabil de domeniu se prezenta și raporta.

– **Și v-a acceptat din prima?**

– Am întrebat: „Lucrăm sau plecăm?” Dumnealui mi-a spus că lucrăm, nici nu se discută.

– **Ce alte calități ați observat la domnul Vrabie?**

– Omenia.

– **Întotdeauna a fost corect?**

– Tot timpul, cu oricine.

Vitalie MARINUȚA – Un om foarte de treabă, decis în acțiunile sale. În general, mie mi-a mers cu toți șefii, am găsit limbaj comun cu fiecare dintre ei.

Valeriu TROENCO

– **Ce așteptări aveți de la această colaborare cu domnul Troenco?**

– Am impresia că este un om foarte bun și străduitor. Cred că se vor realiza multe lucruri importante.

– **Ce regrete ați avut?**

– Regrete am avut la fiecare plecare de miniștri. Sigur că de fiecare dată au fost mici perioade de incertitudine, până când vine un alt ministru. Este un fel de așteptare când și nu știi dacă vei rămîne sau nu, deja stai și te gîndești. De obicei, în asemenea perioade nu prea poți dormi noaptea (zîmbește).

– **Aveți deja 40 de ani de experiență de conducător auto și mai aveți un pic pînă la vîrsta de pensionare, vă gîndiți să spuneți stop atunci?**

– Sigur că vine o perioadă când trebuie să te retragi. Anii de muncă nu pot trece pe alături. Dar deocamdată am forțe.

– **Pregătiți vreun candidat care să vă urmeze calea?**

– E prea devreme. Cred că acest proces se reușește în una-două săptămîni.

– **Care ar fi sfatul dumneavoastră pentru alți colegi, care conduc și ei, poate, la început de cale?**

– Automobilul de serviciu trebuie să fie mereu pregătit pentru drum. La ora potrivită și la locul potrivit.

Liuba VICOL

Automobilul de serviciu trebuie să fie mereu pregătit pentru drum. La ora potrivită și la locul potrivit.

Consultație juridică

Se include în vechimea serviciului militar și în vechimea pentru acordarea sporului pentru vechimea în muncă perioada studiilor în cadrul liceelor militare?

Vechimea în serviciul militar se calculează din momentul încadrării în serviciul militar. Conform normelor legale, persoana se consideră în serviciul militar din momentul semnării contractului de îndeplinire a serviciului militar între structura militară și cetățean.

Astfel, reieșind din faptul că, la momentul admiterii în liceele militare, elevii aveau vârsta de 14-15 ani, aceștia nu puteau fi încadrați în serviciul militar și nici nu puteau fi subiect al raportului de drept. În acest sens, conform art.10 al Legii URSS cu privire la serviciul militar obligatoriu din 12.10.1967 (în vigoare pentru Republica Moldova până la 17.03.1992); art.15 al Legii despre obligațiunea militară și serviciul militar al cetățenilor RM, nr.968-XII din 17.03.1992 (în vigoare până la 10.10.2002), art. 28 al Legii cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei nr.1245-XV din 18.07.2002 și art.12 al Legii cu privire la statutul militarilor, nr.162 din 22.07.2005, prevăd expres faptul că încorporarea în serviciul militar se efectuează la vârsta de 18 ani.

Concomitent, art. 20 al Legii învățământului, nr.547-XIII din 21.07.1995, stipulează că: „...învățământul liceal asigură o pregătire teoretică fundamentală și formarea unei ample culturi generale, necesare pentru continuarea studiilor în învățământul superior, mediu de specialitate sau în instituții de învățământ secundar profesional”.

Iar art.27, alin.(3) al Legii cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, nr.1245-XV din 18.07.2002 prevede expres faptul că se consideră încadrați în serviciul militar și încheie contractul de îndeplinire a serviciului militar tinerii înmatriculați în instituțiile de învățământ militar, cu excepția celor din liceele militare.

În acest sens, înmatricularea în Liceul militar și Colegiul militar se efectua în bază de 9 clase, iar instruirea se desfășura în două etape:

- I etapă – cursul 1-3 clasele liceale;
- II etapă – cursul 4-5 instruirea pe specialități.

Astfel, conform art.3 al anexei „Activitatea cursanților din Colegiul militar” din ordinul ministrului Apărării nr.208 din 06.11.1993 „Cu privire la aprobarea Regulamentului Colegiului militar „Alexandru cel Bun”, cursanții înmatriculați în anul 4 de studii se consideră încorporați în serviciul militar, de la data prezentării pentru începerea studiilor.

În același context, conform art.28 al Regulamentului cu privire la instituțiile de învățământ militar ale Ministerului Apărării, aprobat prin ordinul ministrului Apărării nr.158 din 29.08.1994, „absolvenții liceelor militare, admiși în instituțiile militare de învățământ, sînt încadrați în serviciul militar activ din ziua înmatriculării lor, prin ordinul comandantului instituției”.

Reieșind din cele menționate, elevii din clasele liceale nu se consideră că îndeplinesc serviciul militar, respectiv nu există temei de a include în vechimea serviciului militar perioada de studii în clasele liceale, precum și pentru acordarea sporului pentru vechimea în muncă.

